

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

ANY XII

REUS, DIMARTS 21 D'AGOST 1917

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fons. » 4'50 trimestre
Estranger » 9'— »

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

Núm. 186

Després de la vaga general

Escrivim aquestes ratlles en moments en que la desorientació té esmussats els nostres sentits. Malgrat les explicacions donades pels representants dels grups polítics que prengueren part en l'Assamblea parlamentaria del 19 de juliol, la confusió produïda pels darrers esdeveniments és general i ens alcança també a nosaltres.

Pero FOMENT ha de reanudar sa publicació. I al reanudar-la, és deure incl·ludible dels que'l redacten explicar als llegidors la causa de no haver aparegut durant tots aquests dies, no per considerar que nostres amics no s'han fet càrrec de les causes que motivaren la suspensió del diari, sino per creure és deure nostre excusar, fins on ens sigui permès, lo que s'ha convingut anomenar deficiències en el llegatge periodístic.

El dilluns, dia 13, ens sorprengué la vaga general en nostra ciutat, vaga que secundaren els tipògrafs. Aixó, no obstant, FOMENT tenia mitjans suficients per a no interrompre sa publicació i per a fer lo que han fet els altres dos diaris locals; mes, seguint la nostra tradició, nostra simpatia ha estat pel moviment obrer i a ell ens adherirem de bon grat.

Estem segurs de que'l nostre comportament haurá estat ben vist per nostres abonats, els qui, tenint en compte lo anormal de les actuals circumstancies que no ns permet entrar en altre ordre de consideracions, no dubtem es donaran per satisfets amb aquesta petita pero merescuda explicació.

El moviment, com tothom haurá pogut entreveure, ha sigut d'una intensi-

tat, extensió i gravetat extraordinaria. Tota la vida d'Espanya ha quedat paralizada durant la setmana última. Els successos desenrotllats han tingut en alguns llocs sagnants escenes. Tothom ha convingut, al apreciar aquest moviment, en que ha estat tan general i unànim com no hi ha record d'altre semblant.

En el moment d'escriure aquestes ratlles pot donar-se com a finit. I ara, quan la normalitat es restableixi, es desvanixerán els equívocs i incertituts i es coneixerá la veritat de lo succet.

Els representants dels parlamentaris afirmen que ells no han tingut intervenció directa ni indirecta en aquest moviment, culpant de tot lo ocorregut al Govern. Ells, doncs, s'encarregarán de posar en clar lo que fins ara ningú s'explica.

I en aquestes condicions, seria preferible aplacar la reparació del diari, pero com que, per altra part, creiem necessari posar-nos novament en contacte amb nostres lectors, hem decidit publicar per ara, fins que les circumstancies ho aconsellin, sols una fulla.

Que'ls nostres abonats, sempre benevolents, tinguin en compte les poderoses raons que abonen aquesta nova deficiència.

Aquest nombre de FOMENT ha passat per la censura

La vaga a Reus

A Reus se secundá unánimement la vaga general plantejada arreu d'Espanya per solidaritat amb els ferroviaris de la Compayia del Nord. El dilluns vagá tot l'art de construcció i altres oficis, i el dimarts la vaga es feu general, plegant els obrers de les fábriques i els tallers on encara es treballava. El dilluns a la nit fou dictat el bándol declarant l'estat de guerra.

Des del primer moment es prengueren grans precaucions, no cessant de patricular seccions de cavalleria del Regiment de Tetuán i parelles de la guardia civil.

La vaga ha transcorregut pacíficament, no tinguent-se que lamentar més que petits incidents que, no obstant, no tingueren greus conseqüències, mercès al seny i prudència dels obrers i el poble en general. Foren detinguts uns obrers i traslladats a les presons, on encara continuen, per entendre que exercien coacció.

Els vaguistes passaven quasi tot el dia al defora, sortint de la població disseminats i en petits grups i retornant a ella en la mateixa forma, no donant lloc, amb la seva actitud, al més petit incident.

El Sr. Coronel, molt deferent amb els regidors i fent-se càrrec de la situació, els convocá a son despatx, quedant el senyor Sardá en el més gros dels rídicols.

Aixó no obstant, el senyor Sardá encara no ha dimitit i contra el voler de l'Ajuntament i de la ciutat tota, continúa en l'Alcaldia.

Ara es deu creure seguir en la poltrona, el molt lúts; pero els fets li demostraran lo contrari, puix som allá on erem abans dels lamentables successos desenrotllats.

Ahir es reanús el treball en tallers i fábriques i la ciutat recobrará el seu aspecte normal.

El senyor Comandant de la plaça, tingué a bé ordenar al senyor alcalde de R. O. que no circulés les convocatories a's regidors per a la sessió ordinaria de segona convocatoria que devia celebrar-se el dissabte passat. I van dos setmanes sense celebrar sessió l'Ajuntament amb greu perjudici del interessos generals de la població! I l'alcalde de R. O. sense dimitir!

Tant necessaria és l'Alcaldia an aquest home que la conserva a costa de l'interés públic?

Mentres durin les actuals circumstancies s'admetran anuncis per a intercalar entre els articles.

COROLARIS AL MARGE DELS PETS

Pot fer més mal una mentida que una canonada.

La por sempre tendeix a exagerar els perills. Si la por sabés callar, al menys! Quantes coses no s'evitarien!

Qui contribueix més a fomentar l'alarma amb els productes de la fantasia són les dones.

La excepcionalitat dels fets engendra l'oci i l'oci, que és estat passiu, engendra una gran activitat imaginativa.

Costa més inventar que no exagerar. Pero, no obstant, també s'inventa.

Si sabéssim de tenir més atenció i menys curiositat!

La curiositat és germana de la avaricia, que és insadollable.

Més que valentia, cal, moltes vegades, serenitat i intel·ligència.

La valentia no ha d'ésser en tothom un estat de ceguera.

La por, disressada de valentia, es converteix en temeritat.

S'ha de confondre tota una població amb un escamot de revoltosos? Les conseqüències d'aquesta confusió poden ésser terribles.

La fantasia té orelles. En aquest precís moment hi ha algú qui sent canonades.

No hi ha res tan perillós com una imaginació orfa de seny: és com un tren sense riells.

Hi ha una mena de competència en fomentar la mentida hiperbòlicament.

Quant de bé no faria aquesta competència aplicada a fixar i restablir la veritat!

Es molt humá el deixar-se d'humorismes en determinades ocasions.

Tenia raó aquell qui deia que per a governar s'ha de saber obeir.

No cal impacientar-se per a conèixer les causes de certs fenòmens: elles mateixes es manifesten espontàniament quan l'hora és arribada.

Una revolució setmanal ens alligona-ria de moltes coses. Serviria sobre tot per a educar la nostra fe, tan candorosa-ment pueril!

JOAN ARÚS

Vida corporativa

Cambra de Comerç i Industria de Reus

En la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat s'ha rebut la següent carta de «El Eco de la Industria», revista de manufactures textils, de Barcelona:

«Muy Sr. nuestro. El estudio que desde hace tanto tiempo venimos haciendo de las necesidades de la industria textil, mayormente ahora que debemos apercibirnos para afrontar los difíciles problemas que puedan plantearse al llegar la hora de la tan deseada paz, nos sugirió la idea de instalar

en Barcelona una Exposición Permanente de Industrias Textiles y sus Derivadas y Auxiliares en la que pudieran instalarse para su estudio las innovaciones que en los talleres y en la producción hayan podido introducirse, con lo cual se prestaría un gran servicio, no solo a los constructores de máquinas, sino a cuantos siguen con interés el adelanto de la industria.

Esta Exposición, primera que se realiza en España, quedará instalada a la mayor brevedad, pues están hechos todos los estudios y solo falta que si V. considera conveniente a sus intereses ocupar un sitio en esa manifestación cultural de nuestro suelo patrio se sirva manifestarnos el espacio que necesita con los demás detalles que a su juicio sea preciso tener en cuenta para que la instalación lleve el fin que se proponga.

«Por nuestra parte, le remitiremos cuantos detalles necesite; y mientras tanto nos complacemos en ofrecernos a V. muy attos. s. s. q. e. s. m., Wifredo Paulet de Miralles».

«Para más detalles dirigirse al señor Director de la revista «El Eco de la Industria», calle Beatas, 1 bis, r. Barcelona».

Informació

El passat dissabte contragué enllaç matrimonial nostre volgut amic i company En Pere Valldor amb la simpática senyoreta Na Magdalena Recasens.

Després de la cerimonia religiosa els nuvis emprehieren el viatge de noces per a disfrutar de les primícies de la lluna de mel que'ls hi desitgem inacabable.

Rebi la novella parella i llurs families nostra enhorabona.

En la octava Assamblea de la Mancomunitat que deu celebrar-se en novembre pròxim, probablement s'acabarà la reforma de l'Estatut, en el sentit que venen demanant diferents minories.

Segons circular que hem rebut, i a quedar disolta la societat «Domingo y Balaña», havent-se fet càrrec de l'actiu i passiu de la mateixa el soci don Francisco Domingo Puig, el qual continuarà el negoci de blats, farines i cereals a que's venia dedicant aquella societat.

Desitgem a l'amic Domingo moltes prosperitats en llur empresa.

En virtut de les circumstancies anormals, la societat La Palma suspengué la funció que ans d'anit havia de tindre lloc en la qual havia de representar-se el drama «Maria-Rosa».

A S'assegura que será president del Consell permanent de la Mancomunitat, el senyor Puig. Cada febrer té l'assamblea el senyor Solís.

«El ministre d'Hisenda ha dirigit una R. O. als diferents departaments de l'Administració, recomanant-lo economia en el consum del paper».

En lo successiu el paper segellat sols andrá una fulla.

En les sessions de cine que avui se celebraran en el Teatre Fortuny, s'hi projectarà, entre altres, pel·lícules, una de la serie dels grans episodis de la guerra europea.

En la sessió darrerament celebrada pel Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya s'adoptaren, entre altres, els següets acords:

Sotsmetre a l'aprobació de la Assamblea el projecte de concedir una pensió a la viuda del senyor Prat de la Riba.

Celebrar solenns exequies funera's per a l'etern descans de l'ànima del que fou primer president de la Mancomunitat i inicar el trasllat de les despulles mortals del senyor Prat de la Riba a un sepulcre senzill, pero sever, que es construirá seguidament en la Capella de Sant Jordi de l'antic Palau de la Generalitat.

Durant el proper mes de setembre estarà oberta la inscripció de matrícula per al curs de 1917 a 1918 en l'Institut general i tècnic d'aquesta ciutat.

De la interessantíssima publicació «Episodios de la Guerra Europea» que edita la casa Albert Martín, de Barcelona, hem rebut els quaderns 67 i 68, que són, com tots els fins ara publicats, de interessant, amena i verídica lectura, amb documens historics que fan inapreciable sa adquisició.

El quadern 67 se compona de setze pàgines de text profusament il·lustrat i una hermosa lámina, que representa als alemanys en possessió d'Angustze (Polonia russa), i el 68 de setze pàgines i una hermosa vista panoràmica de Varsovia. Es descriuen en aquests quaderns aventures guerrerres de l'exèrcit austriac en els Cárpatos i sessions del Parlament alemany.

A nostres lectors recomanem adquirir dita publicació, tant per lo modic de son preu (25 cèntims quadern) com per ésser una de les obres més excelents i imparcials que's publiquen respecte a la guerra europea.

De venda en les llibreries, centres de subscripcions i a casa de l'editor don Albert Martín, Consell de Cent, 140, Barcelona.

La nomenada festa de l'«Aplec de la Sardana» que tots els anys se celebra a Barcelona, tindrà lloc aquest any la primers de setembre. La comissió organitzadora ha rebut ja multitud d'adhesions de les primeres entitats de Catalunya.

Els principals compositors catalans estan component sardanes per a ser estrenades en l'«aplec», que com sempre serà la més important de les festes que a Barcelona se celebren.

Com aquest any la propaganda en els diaris serà molt limitada, totes les intencions rebren especialment instruccions que deurán transmetre a sos associats. La comissió espera que la festa de l'aplec revestirà l'importancia de tots els anys.

Está terminant-se l'edició del programa que serà de riquíssima presentació gracies a l'entusiasme d'alguns joves que s'han encarregat de cubrir els gastos dels mateixos amb alguns anuncis de comerciants i industrials de Barcelona.

Dintre de pocs dies se farán públics els noms de les sardanes que s'estrenaràn i la fetxa de celebració de l'aplec.

ESPECTACLES

Teatre Fortuny

Grans sessions de cine per a avui.— Preus i hores de costum.

IMP. SANJUAN GERMANS.—REUS

Tractament de la **sifilis** per l'aplicació **indolora** del

606

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)

Dr. A. FRIAS.—Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

Sense aquesta marca

L'aparell **NO** és un **GRAMÓFON**
— CATALEGS GRATIS —

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Rellogeria. - Relloges de butxeca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

Dr. S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU. EX PREPARADOR ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA
CIRURGIA :: MATRIU :: VIES URINÀRIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

BARCELONA. - Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

Banc de Reus de Descomptes i Préstams
Negociem tots els cupons venciment corrent. Cuidem del cobro del dividendo del Banc de Barcelona.

Pintura preparada, assortit complet de colors: pots de 1 i mig Kg.
GAIETA CAVALLE, S. en C.
Antiga Casa Coder, Plaça de la Constitució.—REUS

BAR AMERICANO
ESMERAT SERVEI
La sens rival Horchata Valenciana
EXQUISIT CAFE PAMPA

APRENENT
Se'n necessita un en la Drogueria de Armengol Mariné, plaça de Prim.

"El Mercantil Valenciano"
Se troba de venda en el kioski de periòdics de Filles d'Emili Bolart, plaça de la Constitució.

VENDA
Se vendrà en bones condicions una llibreria i tenda de periòdics situada en un punt cèntric d'aquesta ciutat. Informaran en aquesta impremta.

Gel sà LA JOAQUINA
DIPÒSIT A REUS: ROMÁN MARIMÓN, Plaça Catalunya, 7.

Per a poguer comprar genres de bona qualitat, a preus ínfims, ha quedat demostrat, que no hi ha com als **Magatzems Gisbert**, establerts a la plaça de la Constitució, i on, malgrat tot, continuaran venent les camisetes interiors de qualitat immillorable a 60 cèntims, camises percal, classe superior a 90 pessetes, Brusetes per a senyora, de totes mides, des de 1'50 pessetes, colls pliqué qualitat la millor que s'abrica a 40 cèntims un, corbates de seda color des de 25 cèntims. Ademés poden comprar-se a preus baratíssims: punys, mitjes, mitjons (negres solits), trajes de bany, pantalons, americanes, ermilles, devants, calçotets, refajos, i molts altres articles, difícils d'enumerar però que visitant tants importants **Magatzems** un se'n pot fer càrrec.

Gran ganga! Sabó de l'acreditada perfumeria "Floralia" a ral pastilla.

"La Publicidad"
Per a la venda i subscripció al kiosko **BOLART**, plaça de la Constitució.

Gran Servei de Carruatjes
De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES	
MONTROIG	REUS
5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:
A Montroig, Casa Sabaté.
A Reus, Carres de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

Sidral TEIXIDÓ

NOM PATENTAT
PREMIAT AMB MEDALLA D'OR

¿Voleu apagar la sed?
¿Voleu menjar a gust?
¿Voleu digerir bé?

PRENEU SIDRAL "TEIXIDÓ"
REFRESCANT, APERITIU i DIGESTIU

El SIDRAL TEIXIDÓ és indispensable als estiuajants, excursionistes i caçadors perquè evita les infeccions purificant l'aigua. Exigiu-lo en els Cafés, Bars i Droguerries.

Unic representant a Reus: **D. GAIETA VIRGILI**, Plaça de Prim, núm. 3
BAR ESQUELLA

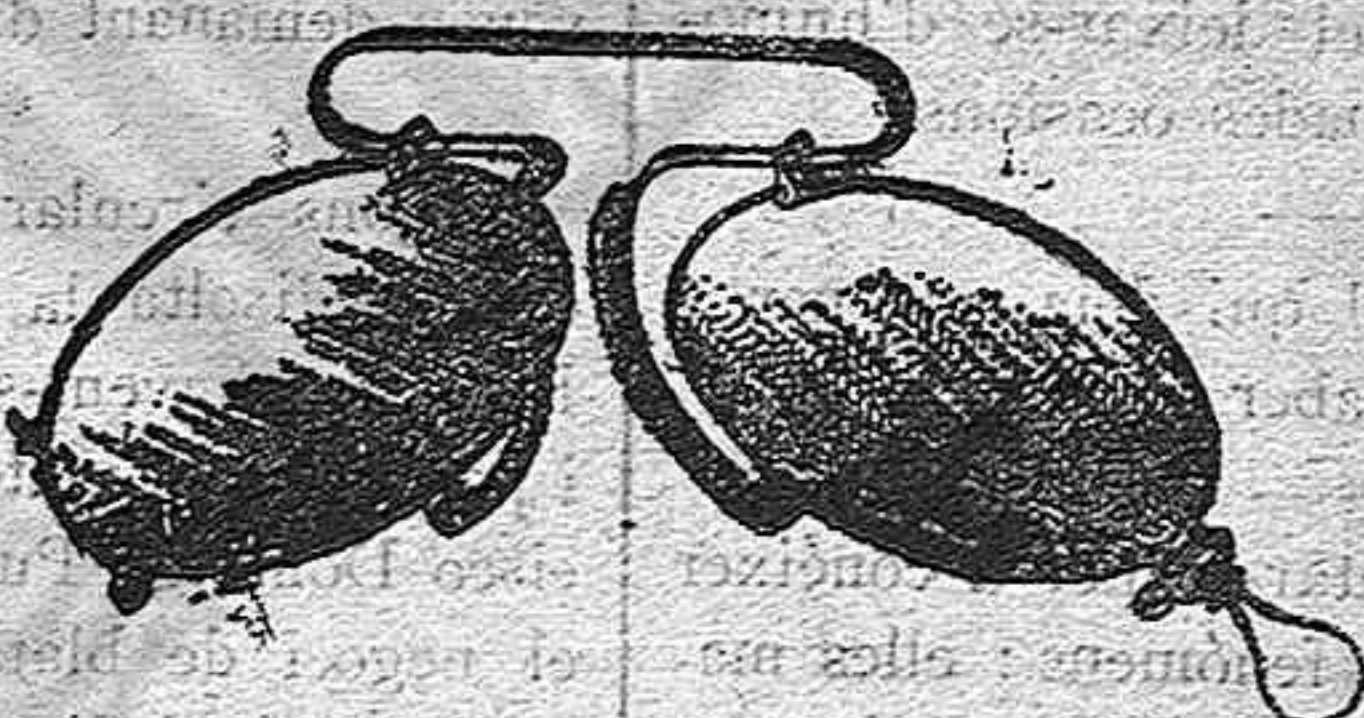
AVÍS IMPORTANT. Com sigui que el merescut èxit alcançat pel **Sidral TEIXIDÓ** ha fet sorgir explotadors que expendeixen un granulat similar enganyant així al públic, se recomana als consumidors que no's deixin sorprendre en la seva bona fe.
Tot granulat que no vagi envassat, o no se serveixi amb els aparells exclusius del laboratori del **SIDRAL TEIXIDÓ** son productes similars que el públic deu rebutjar per il·legítims.

Aparells i Discs PATHE

MAGATZEMS GISBERT

S'ha rebut nous discs dels célebres artistes
TITTA RUFO, BASSI i CARUSSO

Plaça Constitució, 1 REUS
(Al costat de la casa Bofill)

Els progressos que la **ÓPTICA** ha experimentat des de fa mig segle, ha demostrat que avui és indispensable en tots els ordres baix tots els aspectes: Amb l'auxili d'uns **lentes** o gafes ben escollits, són millers les persones que que practiquen l'hermós sentit de la vista, en completa normalitat.
No's denen comprar els **lentes** com un gènere qualsevol, no basta escollir cristalls rutinariament i sense raons científiques. Quantes persones han malgastat sa vista, perjudicant-la en alt grau per no tindre en comte aquests prudents consells!! Sols un examen a consciència pot donar per resultat trobar uns **lentes** perfectes, ja que moltes vegades no tenen el mateix grau de refracció els dos ulls.

En conseqüència, aquesta **CASA** sense perdonar mitjà ha instal·lat en son propi establiment una completa **SECCIÓ D'ÓPTICA** que li permet assegurar a sa distingida clientela, una extraordinaria exactitud en els cristalls prescrits pels senyors Oculistes, amb lo qual, creu prestar un bon servei i al mateix temps omplenar un buit fa temps notat en aquesta ciutat.

S'expedeix el verdader cristall de roca del Brasil i es garantitza sa autenticitat per mitjà d'aparells especials. Cristalls de totes classes, montures d'or, xapat, níquel i set.
Se fan ademés, tota classe de compostures pertencents a dit ram.

JOSEP PUJOL.-Cirurgia

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 30 anys de practica entre la casa Clausolles, de Barcelona, i el meu establiment de Reus

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment «**LA CRUZ ROJA**» dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gaudeix casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896) MONTEROLS, 16
Al costat del Fabriant de gorra D. Isidro Pons

CONSULTORI MÈDIC-OPERATORI

El metge don **Jaume Fuster**, especialista en enfermetats cròniques, ha traslladat a aquesta ciutat, carrer de Llovera, 29-r.-1.ª, son consultori de València; Especialista en enfermetats cròniques, ja es manifestin aquestes en el cap, orelles, com sordera, ulls, gorja i pit, catarros de l'estómac, herpes i reuma, enfermetats de l'orina, nervioses, curació radical d'enfermetats secretes, venèrees i sifilitiques, aplicació del 606, tractament especial per a tota classe de tumors anc que siguin malignes.
HORES DE CONSULTA: De 10 a 13 i de 16 a 20.

BALNEARI "SANTA MARINA"

Situat a Pratedip (Tarragona)

Inaugurat el primer de juliol

La millor aigua per a la curació radical de les afeccions nervioses, de l'estómac, fetge i ronyons. De resultats positius en les anèmies i vicis de la sang.
Nou i magnífic **BALNEARI** d'aigües puríssimes de gran radiactivitat (104 Volts-hora-litre).
Voltat d'ombrívols boscos, a 400 m, sobre el nivell del mar, a la muntanyena conrada de PRATEDIP.
Habitacions amb aigua i llum elèctrica. N'hi ha també d'altres, molt còmodes, a preus més econòmics.

Missa diària en el mateix Santuari

Viatge per ferrocarril fins a Reus i des d'allí al **BALNEARI** en confortables automòbils de l'Establiment.
Per a informes i condicions, a l'Administració:

Ronda de la Universitat, 15, pral., 2.ª - Barcelona

Anàlisi química i examen bacteriològic de l'Aigua de SANTA MARINA

Caràcters físic-químics		Sulfat aluminic	
Temperatura del màxim	14.0	Sulfat càlcic	0.01561
Residu fixe a 180°	2213 grs. per litre	Acid silícic	0.01534
Radiactivitat	104 volts hora-litre	SUMA DE SUBSTANCIES SÒLIDES	0.35326
Gasos en dissolució		Índex de potassi i materia orgànica: aquesta equival tan sols a 0.41 mg. d'oxigen per litre.	
Anhidrid carbònic lliure	6.73 c. c. 0.01332 grs. per litre	Examen bacteriològic	
Oxigen	2.30 » 0.00328 » » »	L'aigua de Santa Marina conté 13 gèrmenes aerobis per c. c. La investigació de espècies aneròbies, així com del B. Coli i del B. Eberth, ha donat resultat negatiu. Segons aquests caràcters, deu classificar-se entre les MOLT PURES .	
Nitrogen	8.20 » 0.01025 » » »	Barcelona 15 de maig de 1917.	
Agrupació dels altres elements dissolts		Dr. A. Miquel Baltà i Bolla.	
Bicarbonat càlcic	0.21888 grs. per litre		
Bicarbonat magnèsic	0.07510 » » »		
Bicarbonat ferric	0.00197 » » »		
Clorur magnèsic	0.00456 » » »		
Clorur sòdic	0.01237 » » »		
Fosfat sòdic	0.00040 » » »		
Nitràt sòdic	0.00853 » » »		

"La Mundial"

Casa de viatgers i hospedatges de **F. MESTRES**
Carrer Hospital, 123 i 125, 1.ª - BARCELONA

Reusencs, alerta!

Al passar per Barcelona sols en **LA MUNDIAL** trobareu boniques i elegants habitacions amb tot el confort modern com aiximateix en hospedatges econòmics. Casa recent construïda amb balcó al carrer en totes les habitacions.
Economia veritat i bona alimentació.
Servei esmeradíssim. Especial per a famílies, estudiants i soldats de quota
Hospedatge des de quatre pessetes diàries
VISITEU AQUESTA CASA I QUEDAUREU CONVENÇUTS
LA MUNDIAL - Carrer Hospital, 123 i 125, primer - Barcelona